Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2020-11-04

RS 2019-1114

Regionstyrelsen

Motion 2019:61 av Daniel Carlstedt m.fl (S) om att det är dags för Stockholm att bli en Fairtrade region

Föredragande regionråd: Thomas Eriksson

Ärendebeskrivning

Daniel Carlstedt m.fl. (S) föreslår i en motion att regionfullmäktige uppdrar åt regionstyrelsen att snarast påbörja arbetet med att Region Stockholm blir en diplomerad Fairtrade Region.

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

> Motion 2019:61 av Daniel Carlstedt m.fl. (S) avslås med hänvisning till vad som sägs i regionrådsberedningens skrivelse.

Regionrådsberedningens motivering

Motionärens engagemang för hållbar produktion och goda arbetsvillkor välkomnas och delas av regionrådsberedningen. Region Stockholm bedriver, och kommer fortsätta bedriva, ett ambitiöst hållbarhetsarbete med utgångspunkt i de globala målen om hållbar utveckling. Detta arbete bedrivs på ett målmedvetet sätt på flera olika nivåer i organisationen men också i samarbete med andra både nationellt och internationellt. Arbetet som pågår är framgångsrikt och internationellt uppmärksammat. I det fortsatta arbetet går ambitionen om att vara en ledande aktör i Europa när det gäller hållbarhetskrav i offentlig upphandling och målsättningen att bli Sveriges bästa offentliga upphandlare hand i hand. Utöver detta har frågans fortsatta vikt poängterats senast i Budget 2020.

En diplomering riskerar leda till en splittrad styrning då målen i Region Stockholms egna styrande dokument skulle gälla parallellt med krav som kommer från det diplomerande organet Fairtrade Sverige. Då den stora huvuddelen av det som Region Stockholm köper dessutom avser produkter och tjänster inom områden som helt saknar rättvisemärkt märkning är det viktigare att Region Stockholm fortsätter att driva på utvecklingen mot ökad social hållbarhet genom krav på leverantörer och underleverantörer i upphandlingar och genom aktiv avtalsuppföljning m.m. än att ansöka om en Faitrade diplomering.

Utifrån detta bedöms att det arbete och den utveckling som motionären vill uppnå genom Fairtradediplomeringen redan pågår på ett mer effektivt sätt än vad som skulle bli gällande ifall motionen tillstyrktes.

Beslutsunderlag
Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2019:61
Tillväxt- och regionplanenämndens protokollsutdrag den 15 april 2020
Tillväxt- och regionplaneförvaltningens tjänsteutlåtande den 4 februari 2020

Irene Svenonius Tomas Eriksson

Regionstyrelsen
Regionledningskontoret
Roger Eklund

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-10-16

RS 2019-1114

Regionstyrelsen

Motion 2019:61 av Daniel Carlstedt m.fl (S) om att det är dags för Stockholm att bli en Fairtrade region

Ärendebeskrivning

Daniel Carlstedt m.fl. (S) föreslår i en motion att regionfullmäktige uppdrar åt regionstyrelsen att snarast påbörja arbetet med att Region Stockholm blir en diplomerad Fairtrade Region.

Beslutsunderlag

Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2019:61
Tillväxt- och regionplanenämndens protokollsutdrag den 15 april 2020
Tillväxt- och regionplaneförvaltningens tjänsteutlåtande den 4 februari 2020

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

> Motion 2019:61 av Daniel Carlstedt m.fl. (S) avslås med hänvisning till vad som sägs i regiondirektörens tjänsteutlåtande.

Regionledningskontorets förslag och motivering

Sammanfattning
Daniel Carlstedt m.fl. (S) har inkommit med en motion till regionfullmäktige. I motionen föreslås att regionfullmäktige uppdrar åt regionstyrelsen att snarast påbörja arbetet med att Region Stockholm blir en diplomerad Fairtrade Region.

Då den stora huvuddelen av det som Region Stockholm köper avser produkter och tjänster inom områden som helt saknar Fairtrademärkning, som till exempel medicinteknisk utrustning, förbrukningsvaror inom

vården och inom bygg och anläggning, är det enligt regionledningskontoret viktigare att Region Stockholm fortsätter att driva på utvecklingen mot ökad social hållbarhet genom krav i upphandlingar och genom aktiv avtalsuppföljning m.m. än att ansöka om en Fairtrade diplomering. Möjligheten att ställa krav på Fairtrademärkning finns redan idag oavsett diplomering. Mot bakgrund av ovanstående bedömer regionledningskontoret att uppdrag enligt motionärens förslag inte krävs och att motionen ska avslås.

Bakgrund
Daniel Carlstedt m.fl. (S) föreslår i en motion att regionfullmäktige uppdrar åt regionstyrelsen att snarast påbörja arbetet med att Region Stockholm blir en diplomerad Fairtrade Region. I motionen framförs som skäl att då en stor del av Region Stockholms budget på över 100 miljarder kronor går till upphandlingar av varor och tjänster är det viktigt att säkerställa att inköp inte leder till kränkningar av mänskliga och fackliga rättigheter. Att vara en Fairtrade Region innebär enligt motionären att regionen får stöd med att aktivt arbeta för rättvis handel och etisk konsumtion. Fairtrade Region-diplomeringen är därmed ett effektivt verktyg för att bidra till de globala målen i Agenda 2030 och därmed en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar värld.

Motionen har remitterats till fastighets- och servicenämnden, tillväxt- och regionplanenämnden samt till Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO).

Överväganden
Regionledningskontoret bedömer att det arbete och den utveckling som motionären vill uppnå genom Fairtradediplomeringen redan pågår. Region Stockholm bedriver, och kommer fortsätta bedriva, ett ambitiöst hållbarhetsarbete med utgångspunkt i de globala målen om hållbar utveckling.

Upphandlande myndigheter har enligt lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) 17 kap. en skyldighet att ställa arbetsrättsliga krav om en behövlighetsbedömning visar att det finns risk för snedvriden konkurrens på grund av oskäliga arbetsvillkor. I Region Stockholms miljöprogram (LS 2015-0092) uttrycks ambitionen att Region Stockholm ska vara en ledande aktör i Europa när det gäller hållbarhetskrav i offentlig upphandling. I budget 2020 (RS 2019-0829) anges att arbetet med att nå målsättningarna att bli Sveriges bästa offentliga upphandlare och att vara drivande i Europa inom hållbar upphandling ska intensifieras. Det ställer stora krav på såväl kompetens som på tydliga processer och verktyg.

Region Stockholm ställer redan idag krav på social hållbarhet utifrån ILO:s kärnkonventioner och Region Stockholms sjunde Miljöprogram 2017-2021 (LS 2015-0092). Med dessa styrande dokuments strategiska inriktning och målsättning genomför Region Stockholm hållbara upphandlingar med aktiv avtalsuppföljning. Region Stockholms uppförandekod för leverantörer (LS 0710-1165, reviderad LS 1303-0353) är antagen av regionfullmäktige och ska tillämpas av alla upphandlande verksamheter. Uppförandekoden utgår från FN:s initiativ Global Compact och dess principer för företags avseende mänskliga rättigheterna, arbetares rättigheter, miljö och anti-korruption. I Region Stockholms inköpspolicy (LS 2018-0667) anges att inköpsprocessen ska främja hållbarhet, bidra till hållbar produktion, motverka kränkningar av mänskliga rättigheter och arbetstagares rättigheter samt motverka miljöpåverkan och korruption.

Region Stockholm medverkar sedan 2010 i ett internationellt uppmärksammat samarbete med samtliga regioner i Sverige kring hållbar upphandling. En gemensamt antagen uppförandekod för leverantörer är framtagen och kostnaderna för nationella uppföljningar samfinansieras och resultaten delas. Det nationella samarbetet samordnas av ett kansli vid Region Stockholm. Det finns stora samordningsfördelar med det nationella samarbetet. En nationell samordning för hållbar upphandling där kostnaderna delas är mer resurseffektivt och det säkerställer att expertis inom olika aspekter av hållbar upphandling samordnas och görs tillgänglig. Regionernas harmoniserade krav ökar även möjligheterna till att påverka leverantörer och leveranskedjor.

Utöver de krav som ställs vid upphandling deltar tillväxt och regionplanenämnden i samverkan med regionstyrelsen i kommunikations- och utbildningsprojektet Glokala Sverige, vars syfte är att bidra till att Region Stockholm tar ett samlat grepp och beaktar Agenda 2030 i såväl beslut som verksamhet. Regionledningskontoret delar tillväxt- och regionplanenämndens uppfattning att då hållbarhetsarbetet bedrivs såväl internt inom Region Stockholm som externt, så verkar regionens aktörer samlat för att ta det ansvar som krävs för att uppnå en hållbar konsumtion.

Regionledningskontoret befarar att en diplomering, som ställer krav på såväl löpande utbildningsinsatser till personalen som mål på ökad andel inköpta rättvist handlade produkter, skulle kunna leda till en splittrad styrning. Detta om målen i Region Stockholms egna styrande dokument skulle gälla parallellt med krav som kommer från det diplomerande organet Fairtrade Sverige. Då den stora huvuddelen av det som Region Stockholm köper dessutom avser produkter och tjänster inom områden som helt

saknar rättvisemärkt märkning är det enligt regionledningskontoret viktigare att Region Stockholm fortsätter att driva på utvecklingen mot ökad social hållbarhet genom krav på leverantörer och underleverantörer i upphandlingar och genom aktiv avtalsuppföljning m.m. än att ansöka om en Faitrade diplomering.

Regionledningskontoret föreslår därmed att motionen ska avslås.

Ekonomiska konsekvenser
Om regionfullmäktige skulle besluta i enlighet med motionärens förslag ska Region Stockholm erlägga en diplomeringsavgift som uppgår till 25 000 kronor årligen. Avgiften tas ut för att Fairtrade Sverige ska upprätthålla kvalitet och ge diplomerade regioner stöd och hjälp. Utöver avgiften tillkommer arbetstid för att leva upp till kraven på diplomering, t ex. arbete i styrgrupp och aktivt informationsarbete till anställda.

Ulrika Sundquist
Tf. regiondirektör

Roger Eklund
Inköpsdirektör

Beslutsexpediering:
Akt
Regionledningskontoret Strategiskt Inköp
Tillväxt- och regionplanenämnden

Godkänd av Ulrika Sundquist, 2020-10-16

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

MOTION

2019-11-19

Ankom
Region Stockholm
2019 -11- 20
Dnr RS 2019-1114

2019:61

Motion av Daniel Carlstedt (S) mfl. - Dags för Stockholm att bli en Fairtrade Region

En stor del av Region Stockholms budget på över 100 miljarder går till upphandlingar av varor och tjänster, det gör regionen till en av de största upphandlarna i Sverige och därmed gör det stor skillnad på vilka krav regionen ställer på de man köper varor och tjänster av för att säkerställa att inköp inte leder till kränkningar av mänskliga och fackliga rättigheter.

Att vara en Fairtrade Region innebär att regionen får stöd och aktivt arbetar för rättvis handel och etisk konsumtion. Fairtrade Region-diplomeringen är ett effektivt verktyg för att bidra till de globala målen i Agenda 2030 och därmed en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar värld. Inte minst mål 12 om hållbar konsumtion och produktion, men även många andra viktiga mål så som:

- Mål 1 om att avskaffa fattigdom
- Mål 2 om att avskaffa hunger
- Mål 5 om jämställdhet och stärka alla kvinnors och flickors egenmakt
- Mål 8 om att verka för en inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, produktiv och full sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla
- Mål 13 om att vidta åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.
- Mål 16 om att främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling
- Mål 17 om att stärka verktygen för implementering och förbättra det globala partnerskapet för hållbar utveckling

Att Region Stockholm via sina inköp och upphandlingar, som sker med regioninvånarnas skattepengar, ska bidra till att främja mänskliga rättigheter, etisk konsumtion och rättvis handel för att bidra till en rättvisare och mer hållbar värld, där man i så stor utsträckning som möjligt tar ansvar för att det man köper in har producerats med så schysta villkor som möjligt, känns självklart för oss socialdemokrater. Därför anser vi att regionen så snart som möjligt bör göra som Region Västmanland, Västra Götalandsregionen, Region Örebro Värmland och Region Västernorrland diplomerar sig som en Fairtrade Region.

Fairtrade Region är del av en internationella Fair Trade Town rörelsen, med över 1900 städer runt om i världen. Fairtrade Region/provinser finns i flera länder t ex i Belgien och Nederländerna.

Med bakgrund av ovanstående föreslår Socialdemokraterna regionfullmäktige att besluta:

att uppdra åt regionstyrelsen att snarast påbörja arbetet med att Region Stockholm blir en diplomerad Fairtrade Region

Stockholm 14 november 2019

Daniel Carlstedt (S)

Elinor Odeberg(S)

Ann Bly Lässman (S)

§ 55
Yttrande över motion 2019:61 av Daniel Carlstedt (S) m.fl. om att det är dags för Stockholm att bli en Fairtrade region

TRN 2019–0235

Ärendebeskrivning

Tillväxt och Regionplanenämnden har beretts möjlighet att yttra sig över motion 2019:61 av Daniel Carlstedt (S) m.fl om att det är dags för Stockholm att bli en Fairtrade region. Yttrande ska ha inkommit till regionstyrelsen senast 2020-05-29.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2020-04-02
Förslag till yttrande, 2020-04-02
Motion 2019:61 av Daniel Carlstedt (S) m.fl om att det är dags för Stockholm att bli en Fairtrade region, 2019-11-19.

Förslag och yrkande

Ordförandes förslag om bifall till förvaltningens förslag.
S- och V-ledamöters yrkande om att bifalla motionen

Proposition

Ordförande ställer proposition på sitt förslag till beslut och finner att sitt förslag har fått bifall av nämnden. Ordförande ställer proposition på S- och V-ledamöters yrkande och finner att yrkandet inte har fått bifall av nämnden.

Beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar följande:

1. Yttrande över motion 2019:61 av Daniel Carlstedt (S) m.fl om att det är dags för Stockholm att bli en Fairtrade region, TRN 2019-0235, godkänns och överlämnas till regionstyrelsen.

2. Paragrafen justeras omedelbart.

Reservation

S- och V-ledamöter reserverar sig till förmån av sina yrkanden

Beslutsexpediering:
Regionstyrelsen
Akt

Tillväxt- och regionplanenämnden

YTTRANDE
2020-02-04

TRN 2019–0235

Regionledningskontoret, Registraturen, Landstingshuset

registrator.lsf@sll.se

Yttrande över motion 2019:61 av Daniel Carlstedt m.fl (S) om att det är dags för Stockholm att bli en Fairtrade region

Inledning

Daniel Carlstedt m.fl (S) har i november 2019 inkommit med en motion om att det är dags för Stockholm att bli en Fairtrade region. Tillväxt- och regionplanenämnden har ombetts att yttra sig och överlämna sitt yttrande till Regionstyrelsen senast 2020-05-29.

Tillväxt- och regionplanenämndens överväganden

Tillväxt- och regionplanenämnden menar att Region Stockholm bedriver, och kommer fortsätta bedriva, ett ambitiöst hållbarhetsarbete med utgångspunkt i de globala målen om hållbar utveckling. Nämnden delar uppfattningen att Region Stockholms krav på producenter av varor och tjänster kan göra stor skillnad. Dessa överväganden stämmer väl överens med intentionerna i den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS 2050. RUFS 2050 är utgångspunkt för det regionala tillväxtarbetet. Stockholmsregionens tillväxt påverkas i en allt mer globaliserad värld i stor utsträckning av ett omfattande transnationellt utbyte av kapital, arbetskraft, varor och tjänster. Vi är idag helt beroende av omvärlden för vår konsumtion. RUFS 2050 pekar särskilt ut mål 13 om hållbar konsumtion som ett av tio mål med särskild relevans för regionen.

Att vara en Fairtrade-diplomerad region innebär att den upphandlande enheten i organisationen lever upp till kriterier och krav på rättvis handel och ILO:s kärnkonventioner i offentlig upphandling. Därtill ska ett aktivt informationsarbete bedrivas och regionen får stöd i arbetet med rättvis handel.

Region Stockholm ställer idag krav på rättvis handel utifrån ILO:s kärnkonventioner och Region Stockholms sjunde Miljöprogram 2017-2021 och Plan för hållbar upphandling. Med dessa styrande dokuments strategiska inriktning och målsättning planeras Region Stockholms hållbara

upphandling. Utöver de krav som ställs på upphandlingen deltar Tillväxt- och regionplaneförvaltningen i samverkan med Regionledningskontoret och Hållbarhetsavdelningen i kommunikations- och utbildningsprojektet Glokala Sverige, vars syfte är att bidra till att regionen tar ett samlat grepp och beaktar Agenda 2030 i beslut och verksamhet.

Genom att hållbarhetsarbetet bedrivs såväl internt inom Region Stockholm som externt verkar regionens aktörer samlat för att ta det ansvar som krävs för att uppnå en hållbar konsumtion.